

Άρειος Πάγος 142/1981, Τ. Β'

Πηγή: ΝοΒ 29/81 σελ. 1373

Περίληψη: Εργάτης-ατύχημα. - έννοια βίαιου συμβάντος. - αιφνίδια εκδήλωση καρδιακής παθήσεως και θάνατος πλοίαρχου κατά την εκτέλεση υπηρεσίας στη γέφυρα του πλοίου με εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες. - θεωρείται βίαιο συμβάν.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων: ο κ. ΙΩ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, αντιπρόεδρος

Εισηγητής: ο κ. ΓΕΩΡΓ. ΚΩΝΣΤΑΣ, αρεοπαγίτης

Δικηγόροι: οι κ.κ. Δημ. Στεφανίδης, Π. Μαυρογιάννης

Επειδή κατά την έννοιαν του άρθρ. 1 του διά του β.δ. της 24.7/25.8.1929 κωδικοποιηθέντος ν. 551/1915, όστις διετηρήθη εν ισχύϊ διά του άρθρ. 38 ΕισΝΑΚ και ο οποίος κατά τα άρθρα 1 εδ. β' και 66 του περί ΚΙΝΔ ν. 3816/1958, εφαρμοστέος είναι και επί ναυτικών, ατύχημα του βίαιου συμβάντος, ένεκα του οποίου παρέχεται εις τον υπάλληλον ή εργάτην ή εν περιπτώσει θανάτου αυτού εις τα υπό του άρθρ. 6 οριζόμενα πρόσωπα η υπ' αυτού οριζόμενη αποζημίωσις, αποτελεί και η εμφάνισις νόσου, ήτις είχαν ως συνέπειαν ανικανότητα προς εργασίαν ή τον θάνατον του εργαζομένου, εφ' όσον όμως η νόσος αύτη επήλθεν εξ απροβλέπτου και αιφνιδίου γεγονότος, ήτοι εξ εκτάκτου επενεργείας εξωτερικού αιτίου, συνιστώντος αιτίαν ξένην προς τον οργανισμόν του παθόντος και την βαθμιαίαν προοδευτικήν εξασθένησιν και φθοράν ως εκ της φύσεως και του είδους της εργασίας του και των συμφύτων προς αυτήν δυσμενών επαγγελματικών όρων, συνδεομένου όμως με την εργασίαν ταύτην, ως εκ της εμφανίσεώς του εν τη εκτελέσει της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής. Επομένως βίαιο συμβάν αποτελεί και η εν τη εκτελέσει της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής εμφάνισις εκτάκτων και απροβλέπτων, κατά την συνήθη των πραγμάτων πορείαν, συνθηκών δυναμένων να επιφέρουν ασυνήθη του οργανισμού καταπόνησιν αφού και εν τη περιπτώσει ταύτη εάν, πράγματι, εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει επήλθε τοιαύτη καταπόνησις και εξ αρχής προεκλήθη το ατύχημα, όπερ δεν θα επήρχετο υπό την συνήθη εκ της απασχολήσεως καταπόνησιν, υπόκειται αιτία αυτού ξένη προς τον οργανισμόν του παθόντος. Εν προκειμένω το Εφετείον, ως εκ της προβαλλομένης αποφάσεώς του προκύπτει, εδέχθη, μετ' ανέλεγκτον εκτίμησιν των αποδείξεων, τα εξής: Ο σύζυγος και πατήρ των αναιρεσιόντων Γ.Κ.***, γεννηθείς το έτος 1935, ήτο ναυτολογημένος από 30.10.1973, ως πλοίαρχος, επί του υπό Ελληνικήν σημαίαν φορτηγού πλοίου "ΜΙΧΑΛΙΣ Κ" της αναιρεσιβλήτου. Την 9.1.1974, ενώ το πλοίον τούτο προερχόμενον εκ του λιμένος ANNABA της Αλγερίας, παρέπλεεν τας ακτάς της Σαρδηνίας, ούτος, ευρίσκετο επί της γεφύρας του άνω πλοίου, ομού μετά του ανθυποπλοίαρχου, καίτοι είχαν εκτελέσει προηγουμένως την επ' αυτής φυλακήν του, προς αντιμετώπισιν δυσμενών καιρικών συνθηκών (τρικυμιώδης θάλασσα, δριμύ ψύχος εν καιρώ χειμώνος). Ήρξαντο τότε ακριβώς εκδηλούμενα τα πρώτα συμπτώματα της καρδιακής προσβολής, περί ώρας 3.30', ότε κατελήφθη υπό πόνων κατά την στομαχικήν χώραν, εδήλωσε δε εις τον ανθυποπλοίαρχον "ότι ησθάνετο αδιαθεσίαν και πόνους κατά τον στόμαχον, προς δε ότι ήτο κρωμμένος" και κατήλθεν αμέσως εις τον θάλαμόν του. Περί ώραν 04,15 εκάλεσεν τον υποπλοίαρχον Γ.*** ίνα προσφέρει αυτώ βοήθειαν καθ' όσον επέφερε δεινώς, όστις εύρεν αυτόν να έχη καταληφθή υπό ισχυρών πόνων κατά την στομαχικήν χώραν. Περί ώραν 04.30' προσεφέρθησαν βοήθειαι υπό μελών του πληρώματος συνιστάμεναι "εις εντριβάς των χειρών του, εις επίθεμα οιονπνεύματος κατά την αλγούσαν χώραν, και εις την χορήγησιν χλιαρού αφεψήματος χαμαιμήλου, οδηγηθέντες προδήλως εις τας ενεργείας των ταύτας εκ των ως ειρήται αιτιάσεων του πάσχοντος... Ουχ ήπτον όμως μετά πάροδον ολίγων μόλις λεπτών της ώρας κατελήφθη υπό πόνων κατά το στήθος... περί ώραν 05.00 (ήτοι μετά 1 και ημίσειαν ώραν από της εκδηλώσεως της ασθeneίας) επήλθεν ο θάνατος του ασθενούς, όστις μετά την προσέγγισιν του πλοίου εις τον λιμένα προορισμού και την αυτόθι γενομένην νεκροψίαν διεπιστώθη ότι ωφείλετο εις την προδιαληφθείσαν αιτίαν "και δη" εις προσθιοφραματικόν έμφραγμα". Εξ άλλου εδέχθη το Εφετείον ότι εις τον ως ειρήται λιμένα Αλγερίας, ένθα εφορτώθη "μετατοπίσιμον φορτίον ήτοι χελωνών σιδήρου, δημιουργούντος κίνδυνον καταποντισμού του πλοίου", απησχολήθη ο παθών διά την παρακολούθησιν της φορτώσεως και ότι (επί τη εκδοχή του πορίσματος της ενόρκου προανακρίσεως καθ' ην η παρακολούθησις της φορτώσεως ταύτης του πλοίου υπό του παθόντος "ήτο 20ωρος συνεχής υπηρεσία") καίτοι μη ών υπόχρεως, παρέμεινεν εξ υπερβάλλοντος ζήλου άγρυπνος καθ' όλον το προδιαληφθέν χρονικόν διάστημα, επιβλέπων την φόρτωσιν. Περαιτέρω εδέχθη ότι "ο παθών, προ της ως ειρήται καρδιακής προσβολής, ετύγγανεν άτομον υγιέστατον, ουδέποτε έχων προσβληθή υπό σοβαράς ασθeneίας, εντεύθεν δε αποκλείεται η καρδιακή πάθησις αυτού να προϋπήρχε της επί του ως ειρήται πλοίου υπηρεσίας του. Τέλος δέχεται ότι "και εάν ήθελε να γίνη δεκτόν ότι αι προδιαληφθείσαι συνθήκαι εργασίας του παθόντος απετέλεσαν αναμφισβήτητον και κύριον προδιαθετικών παράγοντα του καρδιακού εμφράγματος, εξ ου

προσεβλήθη ούτος", τούτο δεν δύναται να θεωρηθή προελθόν εκ βιαίου συμβάντος, καθ' όσον αι ως άνω δυσμενείς συνθήκαι εργασίας είναι συμφυείς και προσιδιάζουσιν εις την φύσιν της εργασίας του παθόντος πλοιάρχου. Ούτως όμως αποφηνάμενον το εκδόν την αναιρεσιβαλλομένην απόφασιν Εφετείων και, δι' επικυρώσεως της εκκληθείσης πρωτοδικου αποφάσεως, απορρίψαν την περί καταβολής αποζημιώσεως συνεπεία του άνω θανάτου αγωγήν, εστέρησε την απόφασίν του νομίμου βάσεως, διότι διέλαβεν ανεπαρκείς αιτιολογίας διά τας συνθήκας εργασίας του παθόντος πλοιάρχου και δη ως προς τον χρόνον φορτώσεως του πλοίου εις τον ειρημένον λιμένα της Αλγερίας, τον χρόνον διάρκειας ταύτης και της παρακολουθήσεώς της υπό του παθόντος (εάν ήτο αύτη συνεχής και επί πόσας ώρας), τον ακριβή χρόνον περατώσεως της φορτώσεως του πλοίου και του απόπλου τούτου διά τον επόμενον λιμένα, εάν ο παθών εξετέλεσε (πότε και επί πόσον χρόνον) φυλακήν κατά το ακολουθήσαν εικοσιτετράωρον και πότε έληξεν αύτη ακριβώς και πώς εν συνεχεία (μετά την φυλακήν) ευρέθη επί της γεφύρας του πλοίου, κατά την προσέγγισίν του, υπό θαλασσοταραχήν και δριμύ ψύχος, παρά το κρημνώδες ακρωτήριον της νήσου Σαρδηνίας ως εκ τούτου δε δεν δύναται να ελεγχθή αν τα γενόμενα δεκτά περιστατικά συνιστούν ή μη εκτάκτους και απροβλέπτους συνθήκας εργασίας και εμπίπτουν εις την νομικήν έννοιαν του βιαίου συμβάντος. Ακολουθως, αποβαίνει αναιρετέα η προσβαλλομένη απόφασις κατά το άρθρ. 559 εδ. 19 Κ.Πολ.Δ. και τον περί τούτου, τοιαύτην έννοιαν έχοντα, βάσιμον πρώτον λόγον αναιρέσεως. - (Αναιρεί την Εφ. Πειρ. 399/1974).